

A vegetáció vizsgálata és értékelése az Ipoly középső és alsó vízgyűjtőjén, a Víz Keretirányelv, a Natura 2000 és az inváziós fajok szempontjából

Gulyás Gergely

2011. február

Magyarország-Szlovákia
Határon Átnyúló Együttműködési
Program 2007-2013

Az előadás tagolása

- Víz Keretirányelv
- Natura 2000 élőhelyek
- Özönnövények

Név	Ország	Típus (HU tipológia alapján)
Banský Potok	SK	4
Čamovský potok	SK	8
Chocholná	SK	1
Csitári-patak	HU	15
Darázsdói-patak	HU	4
Derék-patak	HU	8
Dobroda-patak	HU	4
Fekete-patak	HU	8
Fekete-víz	HU	9
Hollókői-patak	HU	4
Ipoly forrásvidék (IPE_1053, 1054, 1055)	SK	1
Ipoly felső szakasz (IPE_1057, 1058, 1060)	SK	3
Ipoly középső szakasz	HU, SK	10
Jenői-patak	HU	8
Krtíš felső szakasz	SK	1
Krtíš alsó szakasz	SK	9
Lókos-patak (Dejtár, Romhány)	HU	9
Lókos-patak (Felsőpetény, Nőtincs)	HU	8
Ménes-patak	HU	4
Mučínsky potok	SK	8
Stará rieka	SK	8
Stracinský potok	SK	8
Szentlélek-patak	HU	5
Tisovník	SK	4

Víztest neve:		Dátum:		Mintavételező:	
Mintavételi helyszín megnevezése:		Fénykép(ek) sorszáma:			
Mintavételi helyszín azonosító kódja:					
Legközelebbi település:		X geokoord.	Y geokoord.		
☐ Vízfolyás		☐ Állóvíz			
Átlátszóság:		Mélység:		Aljzat (mm):	
☐ Tiszta (átlátszósága >2m)		☐ < 0,25 m		alapkőzet%	
☐ Zavart (átlátszósága 1–2m)		☐ 0,25–0,5 m		nagyszemű kavics, kő (>64)%	
☐ Turbulens (átlátszósága <1m)		☐ 0,5–1 m		finom kavics, kavics (2–64)%	
		☐ > 1 m		homok (0,06–2)%	
Meder árnyékoltság:		Legutóbbi fenntartási munkák:		iszap (finom)%	
jobb	bal	[] kaszálás		agyag (tömör, ragadós)%	
nincs	[]	[] égetés		tőzeg%	
áttört < 33%	[]	[] kotrás		szerves iszap%	
sűrű > 33%	[]	[] más:		mesterséges%	
				nem meghatározható%	
VÍZFOLYÁS			Rövid leírás (folyó és állóvíz):		
Felvétel:		Áramlás típusa:			
☐ transzekt		☐ kaotikus			
☐ jobb part		☐ fodrozódó			
☐ bal part		☐ egyenletes			
Víz szélessége:		☐ alig észrevehető áramlás			
☐ < 1 m		☐ nincs, v. nincs víz			
☐ 1–5 m		Növényzet összborítása (%)		Vízszintviszonyok (milyen? átlagos-e?):	
☐ 5–10 m		(a vízfelület			
☐ 10–20 m		felett, a teljes			
☐ > 20 m		szakaszra vonatkoztatva!)			
Vegetációs borítottság vízfolyás			Vegetációs borítottság állóvíz		
(Alacsony / Magas)			(%)		
☐ nincs			☐ alámerült makrofita		
☐ májmoha/moha/zuzmó			☐ lebegő makrofita		
☐ vízből kiemelkedő nagy levelű			☐ vízből kiemelkedő, ott gyökerező makrofita		
☐ nád/sás/káka			☐ nyílt vízfelszín		
☐ lebegő levelű (gyökerező)					
☐ szabadon lebegő hínár					
☐ amfifita					
☐ alámerült nagy levelű					
☐ alámerült apró lev.					
☐ alámerült egyenes levelű					
☐ fonalas alga					
Észlelt zonáció:					
☐ nyílt víz					
☐ hínár					
☐ nádas/gyékényes/kákás					
☐ mocsári növényzet és magassásrét					
☐ mocsársrét/láprét/magaskórós/üde kaszáló/ruderális és mocsári gyomnövényzet					
☐ iszapnövényzet					
☐ bokorfűzes/ligeterdő (telepített v. természetes)					

tavétel
ghatározott

, mindkét

a a Ti

VKI II. Értékelés

- 4 változó alapján:
 - Természetességre utaló fajok aránya (T)
 - Nedvességigényes fajok aránya (W)
 - Növényzeti zónák száma (Z)
 - Növényfedettség értéke (F)
- Integrált Makrofita Minősítő Index (IMMI)
- Súlyozás víztípus szerint

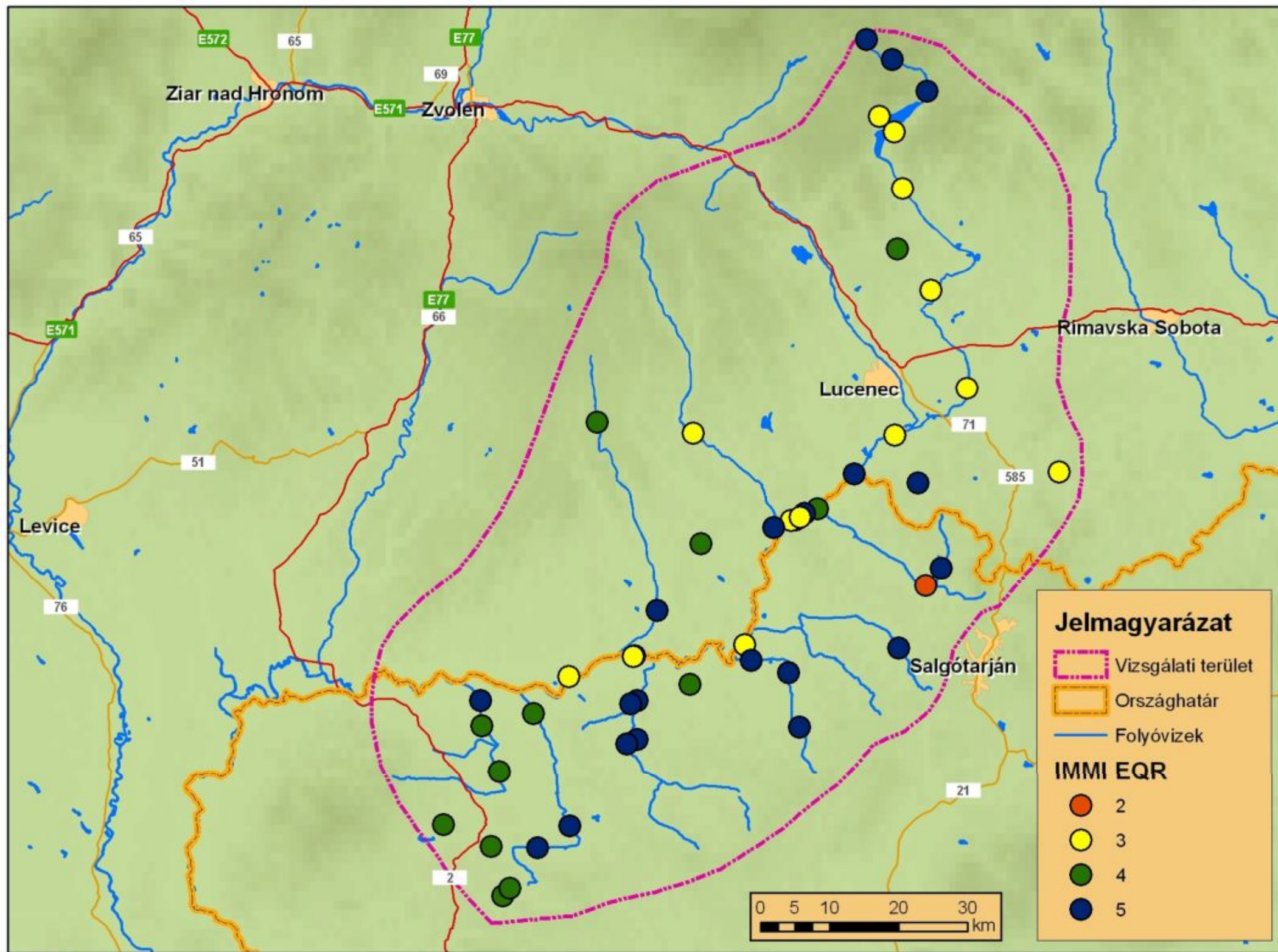
VKI II.

Értékelés

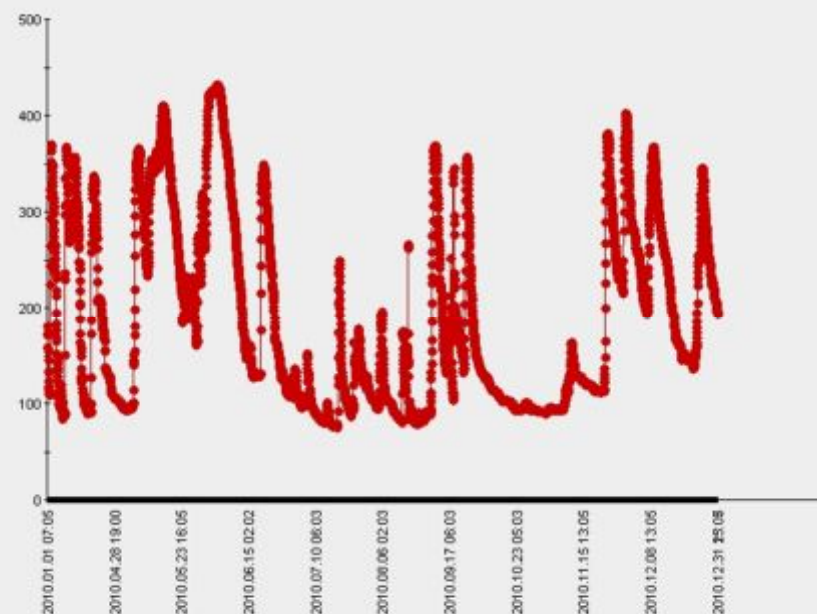
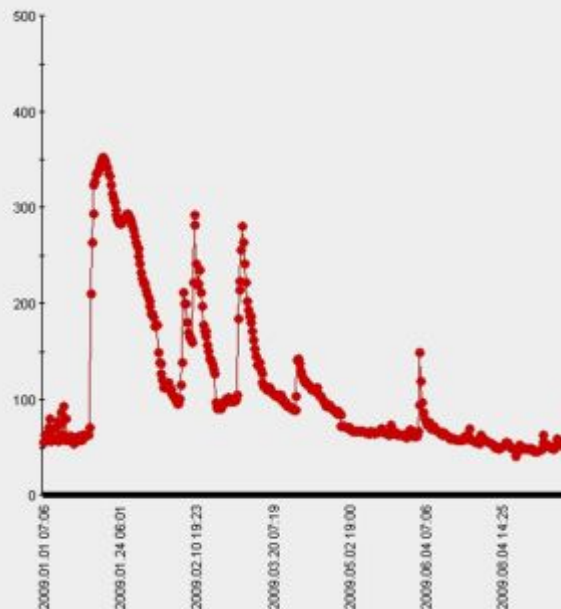
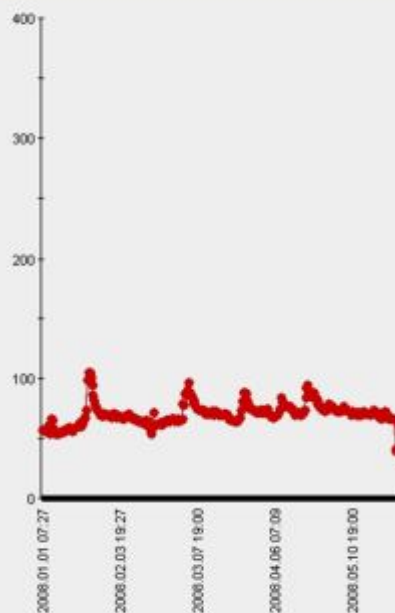
IMMI EQR = (Ti * súlyozási érték + Wi * súlyozási érték + Zi * súlyozási érték + FNé * súlyozási érték) / 5

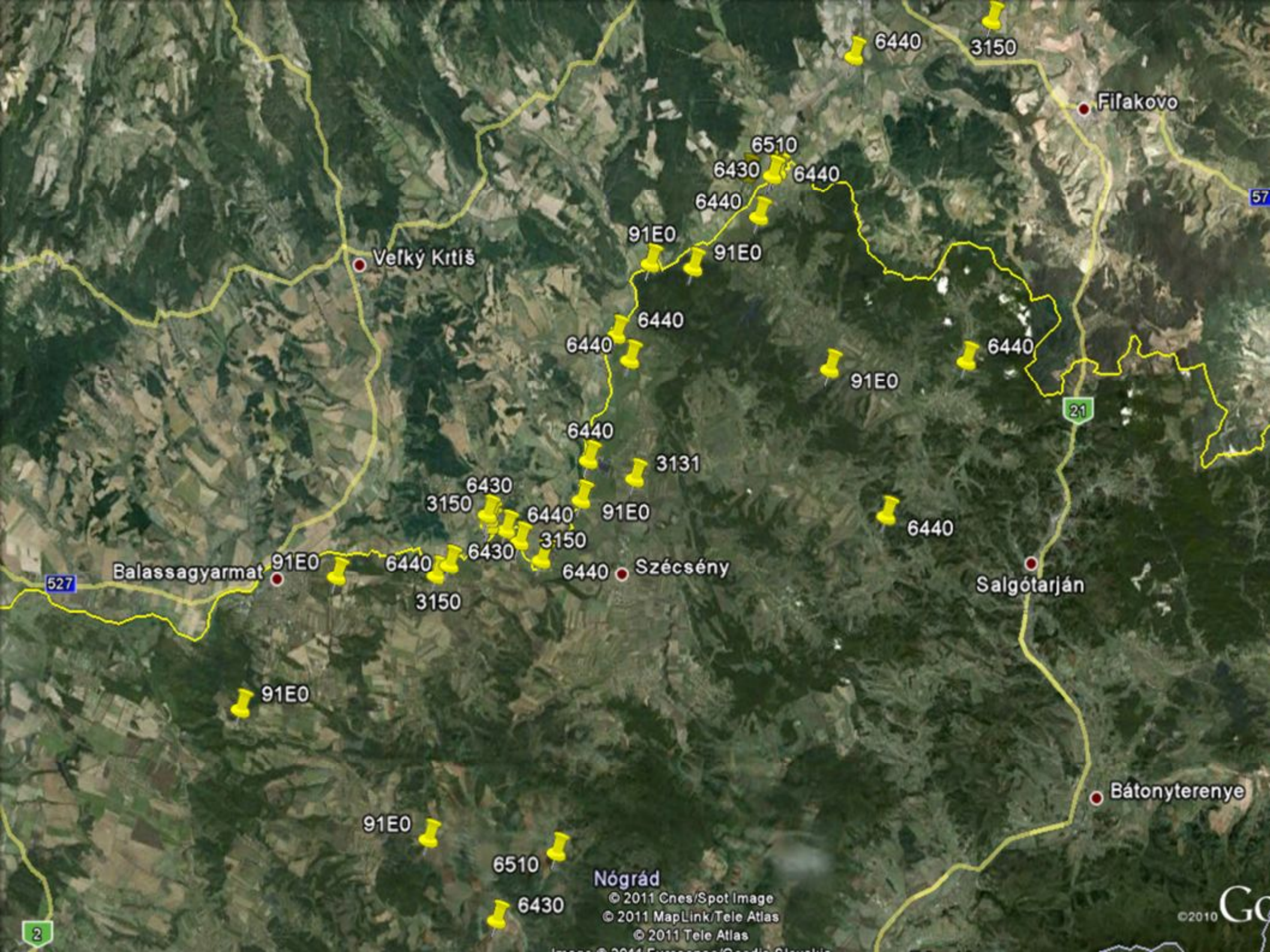
IPE_1053	Ipeľ' (Látky)	5
IPE_1054	Ipeľ' (Látky)	5
IPE_1055	Ipeľ' (Málinec)	5
IPO_1035	Ipoly (Ipolytarnóc)	5
IPO_1050	Ipoly (Litke)	5
IPO_1034	Ipoly (Nógrádszakál)	4
IPO_1048	Ipoly (Ipolytarnóc)	4
IPE_1057	Ipeľ' (Málinec)	3
IPE_1058	Ipeľ' (Málinec)	3
IPE_1060	Ipeľ' (Kalinovo)	3
IPE_1061	Ipeľ' (Nitra nad Ipl'om)	3
IPE_1062	Ipeľ' (Rapovce)	3
IPE_1071	Ipeľ' (Záhorce)	3
IPO_1033	Ipoly (Patvarc)	3
IPO_1036	Ipoly (Szécsény)	3
IPO_1046	Ipoly (Balassagyarmat)	3
IPO_1049	Ipoly (Nógrádszakál)	3
IPO_1051	Ipoly (Litke)	3

DAR_1041	Darázdői-patak (Szécsény)	5
DOB_1045	Dobroda-patak (Karancslapujtó)	5
HOL_1044	Hollókői-patak (Rimóc)	5
MÉN_1042	Ménés-patak (Ságújfalu)	5
SZE_1040	Szentlélek-patak (Szécsény)	5
DER_292	Derék-patak (Patak)	5
MUČ_1064	Mučínský potok (Mučín)	5
STA_1066	Stará rieka (Múľa)	5
FEK_1037	Fekete-víz (Szügy)	5
KI FEK_1038	Fekete-víz (Szügy)	5 4
CI FEK_1052	Fekete-víz (Szügy)	5 3
FEK_737	Fekete-víz (Szügy)	5
KRT_1070	Krtiš (Želovce)	5
LÓK_1028	Lókos-patak (Romhány)	5
LÓK_1029	Lókos-patak (Romhány)	5
BAN_1059	Banský Potok (Mládzo)	4
DER_1032	Derék-patak (Érsekvadkert)	4
DER_697	Derék-patak (Patak)	4
FEK_1026	Fekete-patak (Diósjenő)	4
JEN_1027	Jenői-patak (Rétság)	4
LÓK_1030	Lókos-patak (Nőtincs)	4
LÓK_1047	Lókos-patak (Felsőpetény)	4
STR_1067	Stracinský potok (Malé Zlievce)	4
LÓK_1031	Lókos-patak (Dejtár)	4
CSI_1039	Csitári-patak (Órhalom)	4
TIS_1068	Tisovník (Slovenské Kľačany)	3
ČAM_1063	Čamovský potok (Čamovce)	3
DOB_1043	Dobroda-patak (Karancslapujtó)	2

Éves vízállás-adatok – Ipolytarnóc 2008-2010

Fifakovo

Velký Krtíš

Balassagyarmat

Szécsény

Salgótarján

Bátortereny

Nógrád

© 2011 Cnes/Spot Image

© 2011 MapLink/Tele Atlas

© 2011 Tele Atlas

©2010

Go

ÁLTALÁNOS ÉLŐHELYI ÉS TERMŐHELYI ADATOK (a mintaterületen belül)

Natura 2000 élőhely: 6430		Á-NÉR kód: D5	Élőhely altípus: Angelico-Cirsietum oleraci, magassásos
A felmért Natura 2000 élőhely kódja és/vagy rövid elnevezése.		Az Á-NÉR2007 szerint.	Á-NÉR altípus, társulás, szubasszociáció, vagy dominanciátípus megnevezése.
Természetesség: 3-4	Kitettség: K	Lejtőszög: 1-2	Alapkőzet, talaj: agyag
Sziklakibúvások, kőtörmelékek borítása (%): 0		A talaj vízzel telített: állandóan gyakran <u>időszakosan</u> néha soha	
Termőhely (aljzat) felszíne: változatos <u>egysíkú</u>		A növényzet aktuális vízállapota: üdebb <u>megfelelő</u> szárazabb kiszült	
Jelenlegi használat: nincs / égetés		Egykori használat: kaszálás	

A GYEP BELSŐ FOLTOSSÁGA (a mintaterületen belül)

megfelelő nem kielégítő rossz

A foltok különböznek: <u>fajokban</u> <u>egy-/kétszikű arányban</u> <u>vertikális szerkezetben</u> zombékosodásban záródásban csak egy folt van			
Több kategória is bekarikázható. Csak a gyepes növényzet foltjait jellemezzük itt. Az esetleges cserjés-fás foltokat a "Cserjésedés, fásodás" elnevezésű blokkban adjuk meg a lap másik oldalán.			
Gyepfoltok mérete(i): < 0.1m ² - <u>1m²</u> - <u>4m²</u> - 16m ² - 50m ² - 100m ² <		Zártság (%) átlag: 95	tól-ig: 90-100 (120>)
Az előforduló foltoktól függően egy vagy több érték, vagy érték-tartomány is bekarikázható.		A mintaterületen belüli gyepfoltok növényzetének zártsága.	

VERTIKÁLIS SZERKEZET (a legjellemzőbb folttípusban)

megfelelő nem kielégítő rossz

gyepszint (réteg)	magasság (cm)	összborítás (%)	hány fajból áll			uralkodó, jellemző növényi csoportok		
5. magas kórók szintje	200	15	<u>1-2</u>	3-5	több	keskenyl. egyszikű	szélesl. egyszikű	<u>kétszikű</u>
4. felső gyepszint	140	85	1-2	3-5	<u>több</u>	keskenyl. egyszikű	<u>szélesl. egyszikű</u>	<u>kétszikű</u>
3. középső gyepszint	50	30	1-2	3-5	<u>több</u>	keskenyl. egyszikű	<u>szélesl. egyszikű</u>	<u>kétszikű</u>

Natura 2000 élőhelyek II.

Értékelés

Gyepek, vizes élőhelyek

Mintakód	Gyep belső foltossága	Vertikális szerkezet	Fajnáruiség	Fajlétszlet	Ávarosodás, izapozódás, erózió	Cserjésedés, fásodás	Gyomosodás	Zavaró és veszély. tényezők	Táji környezet		struktúra és funkció	Jövőbeni kálítások
HU-I-01-6430	nem kielégítő	megfelelő	megfelelő	megfelelő	megfelelő	megfelelő	nem kielégítő	nem kielégítő	nem kielégítő	HU	nem kielégítő	nem kielégítő
HU-I-02-6440	megfelelő	megfelelő	megfelelő	megfelelő	megfelelő	megfelelő	megfelelő	megfelelő	megfelelő		megfelelő	kedvező
HU-I-03-6440	megfelelő	megfelelő	megfelelő	megfelelő	megfelelő	megfelelő	nem kielégítő	nem kielégítő	nem kielégítő		megfelelő	nem kielégítő
HU-I-04-6440	nem kielégítő	nem kielégítő	nem kielégítő	megfelelő	megfelelő	megfelelő	megfelelő	megfelelő	megfelelő		megfelelő	kedvező
HU-I-05-6440	megfelelő	megfelelő	megfelelő	megfelelő	nem kielégítő	nem kielégítő	nem kielégítő	nem kielégítő	megfelelő		nem kielégítő	nem kielégítő
HU-I-06-6440	nem kielégítő	nem kielégítő	rossz	nem kielégítő	nem kielégítő	megfelelő	megfelelő	nem kielégítő	megfelelő		nem kielégítő	nem kielégítő
HU-I-07-6440	nem kielégítő	megfelelő	nem kielégítő	nem kielégítő	nem kielégítő	megfelelő	nem kielégítő	megfelelő	megfelelő		nem kielégítő	nem kielégítő
HU-I-09-6440	nem kielégítő	megfelelő	nem kielégítő	nem kielégítő	megfelelő	megfelelő	megfelelő	megfelelő	megfelelő		megfelelő	nem kielégítő
HU-I-10-6440	megfelelő	nem kielégítő	megfelelő	nem kielégítő	megfelelő	nem kielégítő	nem kielégítő	rossz	megfelelő		nem kielégítő	nem kielégítő
HU-I-14-3130	megfelelő	nem kielégítő	nem kielégítő	nem kielégítő	megfelelő	megfelelő	nem kielégítő	nem kielégítő	rossz		nem kielégítő	rossz
HU-I-16-3150	megfelelő	megfelelő	megfelelő	nem kielégítő	megfelelő	megfelelő	megfelelő	megfelelő	megfelelő	SK	megfelelő	megfelelő
HU-I-19-6440	nem kielégítő	rossz	nem kielégítő	nem kielégítő	megfelelő	megfelelő	nem kielégítő	rossz	rossz		rossz	rossz
HU-I-20-6440	megfelelő	megfelelő	megfelelő	megfelelő	megfelelő	megfelelő	megfelelő	megfelelő	nem kielégítő		megfelelő	nem kielégítő
SK-I-01-6440	megfelelő	megfelelő	megfelelő	megfelelő	nem kielégítő	megfelelő	megfelelő	rossz	nem kielégítő		megfelelő	nem kielégítő
SK-I-02-6440	megfelelő	megfelelő	megfelelő	megfelelő	megfelelő	megfelelő	megfelelő	megfelelő	megfelelő		megfelelő	kedvező
SK-I-03-6510	rossz	nem kielégítő	nem kielégítő	nem kielégítő	nem kielégítő	megfelelő	nem kielégítő	nem kielégítő	megfelelő		megfelelő	nem kielégítő
SK-I-04-6440	nem kielégítő	megfelelő	nem kielégítő	megfelelő	megfelelő	megfelelő	megfelelő	nem kielégítő	megfelelő		megfelelő	kedvező
SK-I-05-6430	megfelelő	megfelelő	megfelelő	megfelelő	nem kielégítő	megfelelő	nem kielégítő	nem kielégítő	megfelelő		megfelelő	kedvező
SK-I-06-3150	nem kielégítő	megfelelő	nem kielégítő	nem kielégítő	nem kielégítő	megfelelő	megfelelő	nem kielégítő	megfelelő		megfelelő	kedvező
SK-I-07-3150	megfelelő	megfelelő	megfelelő	megfelelő	megfelelő	megfelelő	megfelelő	nem kielégítő	megfelelő		megfelelő	kedvező
SK-I-08-3150	rossz	rossz	rossz	nem kielégítő	nem kielégítő	megfelelő	megfelelő	nem kielégítő	nem kielégítő		nem kielégítő	rossz
SK-I-09-6430	megfelelő	megfelelő	nem kielégítő	nem kielégítő	nem kielégítő	nem kielégítő	nem kielégítő	rossz	nem kielégítő		megfelelő	nem kielégítő
SK-I-10-6430	nem kielégítő	megfelelő	megfelelő	megfelelő	megfelelő	megfelelő	nem kielégítő	nem kielégítő	nem kielégítő		megfelelő	kedvező

Erdők

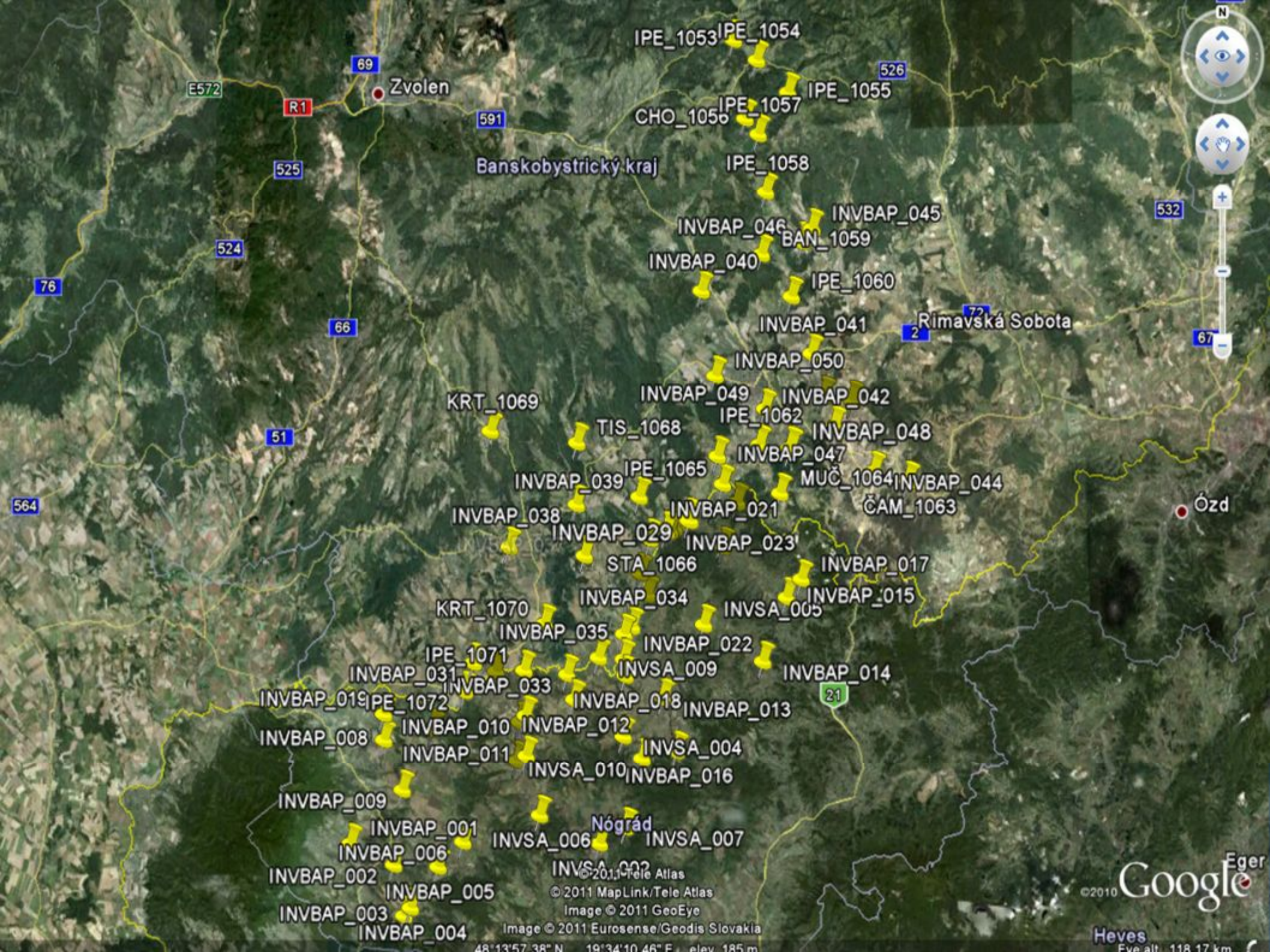
Mintakód	Szintek összetétele	Lombkoronaszint jellemzői	Cserjesszint jellemzői	Gyep- és mohaszint jellemzői	Ujulat jellemzői	Zavaró és veszély. tényezők	Táji környezet		Struktúra és funkció	Jövőbeni kálítások
HU-I-08-91E0	rossz	rossz	nem kielégítő	nem kielégítő	nem kielégítő	nem kielégítő	rossz		nem kielégítő	rossz
HU-I-11-91E0	nem kielégítő	megfelelő	megfelelő	nem kielégítő	nem kielégítő	nem kielégítő	nem kielégítő		nem kielégítő	nem kielégítő
HU-I-12-91E0	megfelelő	nem kielégítő	megfelelő	megfelelő	nem kielégítő	nem kielégítő	megfelelő		nem kielégítő	nem kielégítő
HU-I-13-91E0	nem kielégítő	nem kielégítő	nem kielégítő	megfelelő	nem kielégítő	megfelelő	megfelelő		nem kielégítő	nem kielégítő
HU-I-15-91E0	nem kielégítő	nem kielégítő	nem kielégítő	nem kielégítő	nem kielégítő	nem kielégítő	nem kielégítő		nem kielégítő	nem kielégítő
HU-I-17-91E0	nem kielégítő	nem kielégítő	nem kielégítő	nem kielégítő	megfelelő	rossz	nem kielégítő		nem kielégítő	nem kielégítő
HU-I-18-91E0	megfelelő	nem kielégítő	megfelelő	megfelelő	megfelelő	megfelelő	megfelelő		megfelelő	nem kielégítő

Natura 2000 élőhelyek II.

Értékelés

Cnidion dubii folyóvölgyeinek mocsárrétjei esetén [élőhelykód: **6440**]: a mintázásra került 13 állomány esetében a jelenlegi struktúra és funkció jellegek 62%-ban megfelelőnek mutatkozott, viszont a jövőbeni kilátások csak a minták 30%-ában voltak kedvezőek, ami a mocsárrétek fokozott veszélyeztettségét mutatja

Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) [élőhelykód: **91E0**]: A mintázott 7 erdőállományból mindössze egy erdőállomány minősítése érte el a megfelelő szintet a struktúra és a funkció értékelésekor, a jövőbeli kilátások sehol sem kedvezőek

E572

69

R1

Zvolen

591

Banskobystrický kraj

525

524

76

66

51

564

IPE_1053 IPE_1054

526

CHO_1056 IPE_1057 IPE_1055

IPE_1058

INVBAP_046 INVBAP_045

BAN_1059

INVBAP_040

IPE_1060

INVBAP_041

Rimavská Sobota

532

67

INVBAP_050

KRT_1069

INVBAP_049 INVBAP_042

TIS_1068

IPE_1062

INVBAP_048

INVBAP_039

IPE_1065

INVBAP_047

MUČ_1064 INVBAP_044

INVBAP_038

INVBAP_029

INVBAP_021

ČAM_1063

INVBAP_023

STA_1066

INVBAP_017

KRT_1070

INVBAP_034

INVSA_005

INVBAP_015

INVBAP_035

INVBAP_022

IPE_1071

INVBAP_031

INVSA_009

INVBAP_014

INVBAP_019 IPE_1072

INVBAP_033

INVBAP_018

INVBAP_013

INVBAP_008

INVBAP_010

INVBAP_012

INVSA_004

INVBAP_011

INVSA_010 INVBAP_016

INVBAP_009

INVBAP_001

Nógrád

INVSA_006

INVSA_007

INVBAP_002

INVBAP_006

INVSA_002

INVBAP_003 INVBAP_005

INVBAP_004

Image © 2011 Eurosense/Geodis Slovakia

© 2010 Google

Heves
Elev alt. 118.17 km

Kötelezően értékelte fajok

Acer negundo

Ailanthus altissima

Amorpha fruticosa

Asclepias syriaca

Aster spp.

Bidens frondosa

Echinocystis lobata

Elaeagnus angustifolia

Fraxinus pennsylvanica

Helianthus tuberosus agg.

Impatiens glandulifera

Impatiens parviflora

Padus serotina

Parthenocissus spp.

Reynoutria spp.

Robinia pseudo-acacia

Solidago canadensis

Solidago gigantea

Xanthium italicum

További özönnövények

Növények I.
Cél: vizsgált fajok
Nemzeti inváziós listák

Özönnövények II.

Eredmények, kvadrát

- 80 helyszínből 72 volt fertőzött
- 27 adventív növényfajt mutattunk ki
- 23 inváziósnak tekinthető
- Mindenhol gyakori fajok: *Aster lanceolatus*, *Helianthus tuberosus*, *Echinocystis lobata*
- Csak Szlovákiában: *Impatiens glandulifera*, *Rudbeckia laciniata*, *Iva xanthiifolia*
- Főképp Magyarországon: *Asclepias syriaca*

Özönnövények II.

Eredmények, kvadrát

- Legfertőzöttebb helyek: Ipoly, Balassagyarmat-Slovenské Darmoty
- 5 helyszín özönfaj-mentes: 4 zárt erdő, 1 siskanádas

Özönnövény GPS-es pontok
Szlovákia (2010)
1835 rekord

Solidago gigantea Ait.

